

Рішення разової спеціалізованої вченої ради про присудження ступеня доктора філософії

Спеціалізована вчена рада ДФ 64.050.223 Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут», Міністерства освіти і науки України, м. Харків прийняла рішення про присудження ступеня доктора філософії галузі знань 01 – Освіта/Педагогіка, на підставі прилюдного захисту дисертації «Формування культури ділового спілкування у майбутніх лікарів у закладах вищої освіти» за спеціальністю 011 – Освітні, педагогічні науки, «21» січня 2026 року.

Качайло Костянтин Володимирович 1979 року народження, громадянин України. Освіта вища: закінчив у 2002 році Українську медичну стоматологічну академію за спеціальністю «Лікар-стоматолог».

Навчається в аспірантурі (денна форма навчання) з 2023 року по теперішній час на кафедрі педагогіки і психології управління соціальними системами імені академіка І.А. Зязюна в Національному технічному університеті «Харківський політехнічний інститут», Міністерства освіти і науки України, м. Харків.

Дисертацію виконано на кафедрі педагогіки і психології управління соціальними системами імені академіка І.А. Зязюна у Національному технічному університеті «Харківський політехнічний інститут», Міністерства освіти і науки України, м. Харків.

Науковий керівник – Грень Лариса Миколаївна, доктор наук з державного управління, професор кафедри педагогіки і психології управління соціальними системами імені академіка І. А. Зязюна, Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут».

Здобувач має 15 наукових публікацій за темою дисертації, з них 6 статей у наукових фахових виданнях України, а саме:

1. Качайло К. В., Грень Л. М. Формування культури ділового спілкування майбутніх лікарів у закладах вищої освіти: стан розробки проблеми в психолого-педагогічній літературі. *Теорія і практика управління соціальними системами*. Харків: НТУ «ХП», 2024. № 1. С. 14-27.

2. Качайло К. В. Компоненти формування культури ділового спілкування у майбутніх лікарів у закладах вищої освіти. *Теорія і практика управління соціальними системами*. Харків: НТУ «ХП», 2024. № 3. С. 40-51.

3. Качайло К. В. Критерії та їх показники формування культури ділового спілкування у майбутніх лікарів у закладах вищої медичної освіти. *Вісник науки та освіти (серія «Педагогіка»)*. 2025. № 6(36) С. 1151-1161.

4. Качайло К. В. Особистісно-орієнтований підхід у формуванні культури ділового спілкування майбутніх лікарів у закладах вищої медичної освіти. стаття. *Імідж сучасного педагога*. Полтава, 2025. № 4 (223) С. 45-49.

5. Качайло К. В. Педагогічні умови формування культури ділового спілкування майбутніх лікарів у закладах вищої медичної освіти. *Актуальні питання у сучасній науці (Серія «Педагогіка»)*. № 6(36). 2025. С. 978-988.

6. Качайло К. В. Експериментальна перевірка ефективності педагогічних умов формування культури ділового спілкування у майбутніх лікарів у закладах вищої освіти. *Імідж сучасного педагога*. Полтава, 2025. № 5 (224). С. 123-128.

У дискусії взяли участь голова і члени спеціалізованої вченої ради та присутні на захисті фахівці:

Члени спеціалізованої вченої ради:

1. Голова спеціалізованої вченої ради Ігнатюк О.А., д.пед.н., проф., професор кафедри Педагогіки і психології управління соціальними системами імені академіка Івана Андрійовича Зязюна НТУ «ХПІ».

Надано позитивну оцінку дисертаційній роботі без зауважень.

2. Рецензент Солодовник Т.О., канд.пед.н., доцент кафедри педагогіки і психології управління соціальними системами імені академіка І. А. Зязюна НТУ «ХПІ».

Зауваження:

- У першому розділі, попри ґрунтовний теоретичний аналіз, окремі положення мають описовий характер; доцільним було б посилити авторську інтерпретацію та аналітичне узагальнення розглянутих наукових підходів.

- Некоректно сформульовано назву розділу 2, яка не повною мірою відображає його змістове наповнення та логіку викладу матеріалу. Уточнення й корекція назви розділу сприяли б більшій відповідності між заявленою проблематикою та фактичним змістом представленого дослідження.

- Теоретичне обґрунтування педагогічної моделі формування культури ділового спілкування могло би бути доповнено більш розгорнутим аналізом взаємозв'язків між її структурними компонентами та етапами реалізації в освітньому процесі.

- Рукопис дисертації містить орфографічні помилки, недоліки семантичного та синтаксичного характеру, друкарські огріхи.

3. Офіційний опонент – Попова О.В., д.пед.н., проф., професор кафедри освітології та інноваційної педагогіки, Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди.

Зауваження:

- У цілому відзначаючи цілісність і логіку проведеного дослідження, вважаємо, що певні матеріали першого, теоретико-методологічного, розділу мають більш практичну спрямованість, зокрема третій параграф, присвячений висвітленню зарубіжного досвіду щодо формування досліджуваного феномену. Такий фактологічний матеріал було б більш доречно представити в другому розділі роботи .

- На наш погляд, бажано було б в аналізі результатів експерименту більш докладно пояснити динаміку змін, які відбулися в показниках сформованості культури ділового спілкування майбутніх лікарів за визначеними критеріями.

- Безсумнівною прикрасою роботи є високий рівень узагальнення, відбиття результатів наукового пошуку у вигляді схем (12) і таблиць (51). Водночас доречним, на наш погляд, частину таблиць варто було б представити в додатках, що полегшило б сприйняття основного тексту роботи.

- Вважаємо, що в процесі експериментальної роботи було б доречно дослідити та проаналізувати труднощі, які виникали під час реалізації визначених педагогічних умов у освітньому процесі закладу вищої освіти, пов'язаними з сучасними викликами.

- Після викладу і аналізу результатів дослідно-експериментальної роботи, бажано було б визначити прогностичні тенденції розв'язання досліджуваної проблеми як узагальнення ґрунтовного наукового пошуку дисертанта. У такому разі робота набула б більшої логічної завершеності.

4. Офіційний опонент – Стрельников В.Ю., д.пед.н., проф., професор кафедри філософії і економіки освіти, Полтавська академія неперервної освіти ім. М. В. Остроградського.

Зауваження:

- У підрозділі 1.2 (стор. 68) дисертант доходить висновку, що «значення культури ділового спілкування для ефективної взаємодії лікаря з пацієнтами, колегами, адміністрацією, представниками інших професій полягає в тому, що формує імідж лікаря як професіонала, забезпечує ефективну командну роботу, сприяє підвищенню рівня задоволення пацієнтів, зменшує ризики конфліктів та помилок». На нашу думку, у представленому автором Додатку К «Набір кейсів для рольових ігор» (с. 335-339), бажано було б навести приклад кейсу «Неетичне спілкування лікаря» для подальшого його розбору.

- Автором у підрозділі 1.3 (стор. 68-94) дисертаційного дослідження широко представлено підходи країн ЄС щодо формування комунікативних навичок у медичному освітньому середовищі. На нашу думку, робота виграла б, якби дисертант надав рекомендації стосовно можливості імплементації європейського досвіду формування культури ділового спілкування в українські реалії.

- На нашу думку, дисертаційна робота збагатилася б, якби дисертант запропонував у додатках Тренінг з онлайн-комунікації, орієнтований на збереження емоційного контакту з пацієнтом.

- Проаналізовані автором 40 навчальних програм з різних дисциплін, що впливають на формування комунікативної культури майбутніх лікарів, дозволили дійти висновку щодо введення у вітчизняні медичні ЗВО обов'язкового курсу «Комунікація в медицині». Вважаємо за доцільне у додатках представити тематику запропонованого курсу.

5. Офіційний опонент – Ткачова Н.О., д.пед.н., проф., професор кафедри інноваційної педагогіки, освітніх трансформацій і лідерства Навчально-наукового інституту «Академія вчительства», Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна.

Зауваження:

- У дисертації слід було пояснити, чому окремий підрозділ присвячено обґрунтуванню доцільності застосування особистісно-орієнтованого підходу у формуванні культури ділового спілкування майбутніх лікарів. Адже в представленій на с. 161 педагогічній моделі формування культури ділового спілкування майбутніх лікарів визначено, що теоретико-методологічну базу дослідження складають сукупність таких підходів: особистісно-орієнтованого, комунікативно-діяльнісного, компетентнісного, культурологічного й інтегрованого.

- У підрозділі 1.2 представлено результати опрацювання значної кількості різних наукових джерел, але наведено занадто багато прямих цитат. Вважаю, що аналіз точок зору науковців щодо визначення ключових понять дослідження слід було подати в більш систематизованому й узагальненому вигляді.

- Назва розділу 2 – «Стан розробки проблеми у педагогічній теорії та практиці» – передбачає представлення результатів дослідження щодо теоретичної та практичної розробленості порушеної проблеми. Однак підрозділ 2.3 – «Теоретичне обґрунтування педагогічних умов та розробка педагогічної моделі формування культури ділового спілкування» – не узгоджується з назвою зазначеного розділу.

- Дисертацію значно б збагатили наведення в її додатках не тільки змісту кейсів для рольових ігор, але й приклади інших завдань із застосуванням сучасних освітніх технологій, зокрема віртуальних симуляцій, електронних журналів, відеозаписів консультацій, онлайн-платформ тощо.

- Наприкінці висновків до кожного розділу треба було конкретизувати, в яких авторських публікаціях були викладені основні положення й висновки цього підрозділу.

Результати відкритого голосування:

"За" 5 членів ради,

"Проти" 0 членів ради,

"Утрималось" 0 .

Здобувач та дисертаційна робота відповідає вимогам пунктів 6, 7, 8 і 9

Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого Постановою КМУ від 12.01.2022 р. № 44.

На підставі результатів відкритого голосування спеціалізована вчена рада присуджує Качайлу Костянтину Володимировичу ступінь доктора філософії з галузі знань 01 – Освіта/Педагогіка, за спеціальністю 011 – Освітні, педагогічні науки.

Голова разової спеціалізованої
вченої ради
«22» січня 2026 р.

С.С.

Ольга ІГНАТЮК